

Contribuir a la inserció social i laboral dels col·lectius més desfavorits és la premissa que guia l'actuació de l'Associació per l'Estudi i la Promoció del Benestar Social – Probens. Dones amb càrregues familiars, joves amb un nivell formatiu baix, persones amb alguna disminució física o psíquica, aturats de llarga durada i sobretot immigrants són els principals beneficiaris de la tasca integradora realitzada per 27 professionals i 25 voluntaris a les comunitats de Catalunya, Aragó i Balears. **“La persona ha de ser autònoma i, per tant, no fem una actuació paternalista; no oferim solucions fetes a mida”**, afirma Montserrat Ros, presidenta d'una entitat que dona l'orientació, l'assessorament, la formació i, en definitiva, les eines adequades perquè la persona pugui cercar una sortida a situacions de marginació i desajustament.

Probens va néixer l'any 1983 i durant la primera etapa de vida va centrar-se en la formació ocupacional de persones sense feina. **“En aquella època hi havia molt d'atur, fins i tot entre el col·lectiu de gent amb un alt nivell acadèmic”**, explica. És a partir del 1992 que els professionals dels serveis socials comencen a detectar la proliferació d'un altre tipus de desocupació, associada als col·lectius més desfavorits –ja sigui en l'aspecte econòmic, social o personal– que no poden acollir-se a la majoria d'ajudes oficials d'inserció laboral ja que **“no estan suficientment formats per accedir a la nova tecnologia que se'ls demanarà, ni la seva experiència està a l'alçada dels nous avenços, ni socialment s'han superat les barreres de marginació que sovint pateixen”**. L'associació, doncs, comença a modificar el perfil de la seva tasca i es dirigeix **“cap a aquelles persones que no poden tenir accés amb igualtat d'oportunitats als recursos normalitzats”**.

L'entitat –que es nodreix bàsicament de les subvencions de l'Administració central– actua com un pont entre l'individu, sovint aïllat a causa de la seva problemàtica, i els mitjans dels quals pot beneficiar-se per vèncer l'exclusió. **“A la primera entrevista fem una valoració de les necessitats i el perfil. A partir d'aquí plantegem una estratègia d'inserció, que pot incloure formació, assessorament laboral i tutela en la recerca de feina”**, comenta Jordi Ferrer, vocal de l'entitat, abans de precisar que: **“No hi ha una única recepta, depèn de cada cas.”** Com tampoc no hi ha un únic perfil d'usuari, ni tan sols en un dels col·lectius majoritaris: els immigrants, que solen patir l'excessiva associació de tòpics. **“Ni tots estan en risc d'exclusió, ni tots són homes, ni tots tenen un baix nivell formatiu”**, recalca Jordi Ferrer, tot desferent els mites: **“Hi ha moltes dones. El nivell educatiu és sovint més alt que el de la població autòctona.”** I Montserrat Ros afegeix: **“Segons les estadístiques de l'entitat de l'any 2002, al voltant d'un 20% tenia estudis universitaris.”**

El primer pas per iniciar la inserció a la nova societat d'acollida passa per un curs bàsic dels idiomes castellà i català, impartit a la mateixa associació i una posada al dia sobre l'entorn més immediat: **“L'informem dels recursos que té i de com pot moure's en aquest nou territori. El coneixement dels nostres hàbits socials i laborals és bàsic.”** Sovint també és necessari fer ús del servei de suport psicològic, útil per superar el xoc no només cultural, idiomàtic o social sinó també d'adaptació a una situació de marginació que no imaginaven. D'altra banda, la formació oferida per Probens a tots

els usuaris també inclou aspectes no estrictament teòrics sinó també d'habilitat social, autoestima o reforç personal.

L'accés al treball, útil vehicle per a la inserció, és un dels cavalls de batalla. A més dels diversos cursos o tallers, l'Associació ofereix una aula oberta on es poden redactar i revisar els currículums o les cartes de presentació, així com consultar les ofertes de feina recopilades en una borsa de treball. També es faciliten coneixements bàsics sobre el funcionament del mercat laboral i els seus drets com a assalariats. **“Contactem amb empreses que puguin necessitar personal i els oferim els treballadors més adequats, segons el perfil que busquen. També fem un seguiment de la persona contractada”**, assenyalen abans de destacar que: **“Trobar feina és relativament fàcil perquè hi ha ofertes. El més difícil és mantenir-la. A vegades hi juga en contra el xoc cultural de la persona immigrada, per això efectuem aquest acompanyament.”** Un dels principals problemes als quals s'enfronta aquest col·lectiu és la segmentació del mercat laboral: **“Si ets una dona equatoriana, només pots treballar al servei domèstic, independentment de la teva formació.”** Vèncer les reticències dels empresaris és un altre repte: **“L'empresari no deixa de ser un reflex de la societat. Normalment no et diuen: No vull immigrants, sinó que especifiquen quina nacionalitat rebutgen. Intentem treballar la sensibilització i esborrar aquestes barreres. L'única manera per canviar de xip és conèixer aquell assalariat marroquí o pakistanès i veure que treballa igual que qualsevol altre.”**

Les necessitats més immediates prevalen sobre la formació teòrica ja que difícilment una persona pot assistir a un curs si no té un habitatge on passar la nit. La situació deficitària del mercat immobiliari, sotmès a les regles del mercat privat i afectat pels elevats preus de lloguer i la carència d'una xarxa de pisos de protecció oficial destinada a les capes socials més desfavorides, dificulta les possibilitats d'una inserció efectiva. A això s'ha d'afegir el rebuig de molts propietaris a llogar un pis a un immigrant, fins i tot quan la seva situació econòmica i familiar és estable. Per aquest motiu, Probens ha creat el projecte *Immobilària Social*, que preveu diverses accions: la creació d'una borsa d'habitatges per a famílies amb pocs recursos; un servei de mediació entre propietaris i usuaris; l'adquisició d'immobles per tal d'assegurar un patrimoni que, una vegada rehabilitat, pugui ser destinat a un fi social; la detecció d'habitatges en mal estat; l'impuls a la rehabilitació, i el foment de la cultura del manteniment de l'immoble entre els destinataris de les llars són algunes iniciatives. Per a Montserrat Ros i Jordi Ferrer, és necessari que les administracions esmercin més recursos en la integració i que les iniciatives s'apliquin de manera conjunta. **“Tothom s'ha de sentir participat, des de les institucions fins al món associatiu o l'empresarial. No podem fer veure que això no ens incumbeix. Hem de fer un front comú.”** Així mateix, remarquen la necessitat d'escombrar els tòpics difosos pels mitjans de comunicació: **“La immigració no és un tema exclusiu de les ONG perquè sinó sempre treballarem des de l'excepcionalitat, ni tampoc hem de col·locar-la en el mateix sac que la delinqüència. La utilització que es fa de la paraula immigrant és sovint discriminatòria, sobretot si la utilitzem amb fills que ja han nascut aquí.”**

**“Intentem ajudar
les persones que
no poden tenir accés
amb igualtat de
condicions als
recursos normalitzats”**

Ignasi Martija
Philippe Chauvin
Eduard Valbuena
Josep Garcias
Beatriz Fabra
Cristina Rodríguez
Carme Menéndez
M. Teresa Caldas
James Rivera
Claudia Busquets
Montserrat Ros
Jordi Ferrer
Isabel Sobrevals

Integrants de Probens - Barcelona